

Лекція 4. Обслуговування основних фондів

Мета лекції: ознайомлення з організацією технічного обслуговування і ремонту основних фондів, засвоєння особливостей інвентаризації об'єктів водопостачання і водовідведення, усвідомлення принципів проведення експертної оцінки ринкової вартості основних фондів.

План

1. Організація технічного обслуговування і ремонту основних фондів.
2. Інвентаризація об'єктів водопостачання і водовідведення.
3. Експертна оцінка ринкової вартості основних фондів.

1. У процесі використання основних фондів підприємства водопостачання і водовідведення несуть витрати, пов'язані з їх експлуатацією або поліпшенням їх стану: ремонтом основних засобів, технічним обслуговуванням, модернізацією, реконструкцією, іншими заходами щодо поліпшення або відновлення і підтримки основних фондів у робочому стані.

Ефективність робіт, що пов'язані з експлуатацією, обслуговуванням та ремонтом основних засобів, визначаються головним чином тим, як вони вплинуть на майбутні економічні вигоди, які очікують від використання об'єкта основних засобів.

Ремонти можна класифікувати за різними ознаками (економічними, технічними, іншими):

- за масштабною: поточні, середні, капітальні;
- за іншими ознаками на: планові, аварійні тощо.

Слово «ремонт» походить від французького слова *remonte* й означає підтримку, відновлення. З економічної точки зору ремонт – це сукупність техніко-економічних й організаційних заходів, пов'язаних з підтримкою й частковим або повним відновленням споживчої вартості основних коштів. Термін «модернізація» походить від французького слова *modernisation* й означає відновлення, удосконалення, додання чому-небудь сучасного виду, зміна встаткування, машин, виробничих процесів відповідно до нових вимог, норм і технічних умов. Реконструкція (від латин. *constructio* – побудова) – це перетворення основних коштів, техніки й технології на підприємстві з метою підвищення рівня і якості випуску продукції, освоєння випуску нових виробів.

Проаналізувавши зазначені вище визначення, можна узагальнити, що ремонт основних фондів – це часткове відновлення об'єкта основних фондів підприємства для утримання його в робочому стані.

Розрізняють поточний і капітальний ремонти.

Поточний – проводять для профілактики та усунення раптової затримки в роботі встаткування й дрібних ушкоджень, заміни деталей, що

вийшли з ладу або близьких до граничного зносу, або окремих вузлів устаткування. Із цього випливає, що поточний ремонт не приводить до збільшення майбутніх економічних вигід.

Капітальний ремонт передбачає відтворення основних коштів шляхом повного розбирання агрегатів, машин, устаткування, заміни або відновлення зношених деталей, вузлів і механізмів, частини будинків, споруд. Отже, капітальний ремонт, також як і модернізація та реконструкція, приводить до збільшення майбутніх економічних вигід.

Витрати, які здійснюються для підтримки об'єкта в робочому стані й одержання певної суми майбутніх економічних вигід від його використання, включають до складу експлуатаційних витрат. Первісна вартість основних фондів збільшується на суму витрат, що пов'язані з поліпшенням стану об'єкта (модернізація, модифікація, добудування, дообладнування, реконструкція і т.п.), що приводить до збільшення майбутніх економічних вигід, що очікують від використання об'єкта.

Облік витрат на капітальний ремонт має свою специфіку, оскільки він є одним з видів поліпшення основних коштів і по своїй суті являє собою капітальні інвестиції в об'єкти основних фондів. З огляду на це, до витрат на капітальний ремонт, виконаний підрядним і господарським способами, необхідно відображати з використанням рахунку «Капітальні інвестиції». Слід відмітити, що порядок обліку і нарахування витрат з ремонту основних засобів, чітко не регламентовано у діючих нормативних документах. Тому підприємства повинні самостійно визначити як слід накопичувати витрати, пов'язані з проведенням ремонтів. За кожним об'єктом основних засобів, що знаходяться в ремонті, обов'язково необхідно вести аналітичний облік витрат в інвентарній карточці.

В практиці питання обліку витрат на ремонт визначають в той момент, коли необхідно вирішувати – куди списувати суми витрат, що накопичилися в процесі проведення ремонтних робіт після їх завершення і вводу цих основних засобів в експлуатацію. Визначення майбутньої економічної вигоди встановлюють у висновку (акті) комісії з прийому об'єкта основних засобів в експлуатацію після ремонту. В акті необхідно зазначити характер проведеного поліпшення, вплив його на показники подальшої експлуатації об'єкту. В цьому випадку для записів використовують первинні документи – форму ОЗ-2 «Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» та записи в форму ОЗ-6 «Інвентарна картка обліку основних засобів».

Порядок віднесення витрат щодо виконаного ремонту регламентує стаття 8 Закону України «Про прибуток». У відповідності з цим Законом комунальні підприємства – виробники послуг водопостачання й водовідведення мають право протягом звітного року відносити до валових витрат будь-які витрати, які пов'язані з ремонтами та іншими видами

поліпшення основних фондів, що підлягають амортизації, у сумі, яка не перевищує десяти відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних фондів станом на початок такого звітного періоду. Витрати, що перевищують зазначену суму, збільшують балансову вартість груп 2, 3 і 4 чи окремих об'єктів основних фондів групи 1, пропорційно сукупній балансовій вартості таких груп та таких окремих об'єктів основних фондів групи 1 на початок розрахункового кварталу. Виведення з експлуатації основних фондів будь-якої групи здійснюють на підставі наказу керівника – платника податку або у разі їх примусового відчуження чи конфіскації згідно із законом. Проведення будь-яких робіт, пов'язаних з поліпшенням основних фондів, без наявності вказаних вище документів не є свідченням про виведення таких основних фондів із експлуатації.

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта основних засобів в робочому стані та одержання первісно очікуваних майбутніх економічних вигод від його використання, включають до складу витрат того періоду, коли вони були понесені. До таких витрат відносять витрати на ремонт і технічне обслуговування основних засобів. Витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що приводять до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від їхнього використання, включають до первісної вартості об'єкта основних засобів і в подальшому амортизують.

При організації ремонтних робіт важливо не лише правильно вести облік зроблених витрат, але й чітко дотримуватися технічних регламентів щодо порядку виконання тих чи інших робіт.

Наприклад, діючі норми експлуатації об'єктів водопостачання і водовідведення передбачають, що витрати на технічне обслуговування водогінних та каналізаційних мереж і обладнання, розміщених всередині житлових будинків, відшкодовують підприємствам ВКГ житлово-експлуатаційними організаціями.

Абоненти зобов'язані мати схеми або виконавчі креслення своїх водогінних і каналізаційних комунікацій та обладнання, розміщених як у землі, так і всередині будинків, із зазначенням діаметра труб, місць розміщення арматури, санітарних приладів, вузлів водолічильників та інших приладів і пристроїв. Абоненти, що не мають схем або виконаних креслень своєї водогінної та каналізаційної мережі, повинні виконати інвентаризаційні креслення в строк, узгоджений з підприємством ВКГ. Виконаними можуть бути креслення затвердженого проекту з нанесеними на них змінами, узгоджені з підприємством ВКГ, у якого знаходиться один примірник. Абоненти зобов'язані без перешкод допускати представників ВКГ, що мають при собі службове посвідчення, для огляду всіх водогінних і каналізаційних споруд, сантехприладів і пристроїв та надавати їм допомогу. Абонент зобов'язаний вимагати службові посвідчення в осіб, які прибувають для

виконання ремонтних робіт та робіт, пов'язаних з відключенням водопроводу й каналізації, а також наряд на їх виконання. У разі відсутності зазначених документів абонент не повинен допускати виконання будь-яких робіт. Підготовка протипожежної системи внутрішньої мережі, арматури обладнання і водомірних вузлів до роботи взимку входить до обов'язків підприємства ВКГ.

2. Інвентаризація об'єктів водопроводу, фекальної й зливової каналізацій провадиться з метою:

- установлення наявності, технічного стану й вартості мережі водопроводу й каналізації;
- складання технічної документації, необхідної для нормальної експлуатації мереж водопроводу й каналізації;
- використання даних технічного обліку при розробці перспектив водопостачання й каналізації міст;
- оцінки вартості споруд у загальному балансі міського господарства й балансу організацій, що експлуатують ці об'єкти;
- установлення правильного розміру амортизаційних відрахувань.

Відповідно до зазначених завдань інвентаризація мережі водопроводу й каналізації мусять документально встановлювати наявність мережі й споруд, опис їхнього технічного стану, визначення вартості, забезпечувати складання за отриманими даними загального статистичного зведення й реєстрації змін, що відбулися після проведення основної інвентаризації.

Інвентаризації підлягає вся зовнішня водопровідна й каналізаційна (фекальна й злизова) мережа й споруди на цій мережі у містах і селищах міського типу.

До такої мережі й споруд належать:

по водопроводу – водоводи, магістральна й розвідна мережа, що розташовані в межах міських проїздів і забудованих кварталів, на незабудованих територіях (за межами забудованих кварталів), а також оглядові колодязі з розташованою в них арматурою, водорозбірні колонки, пожежні гідранти, вантузи, випуски і та ін.;

- *по фекальній і злизовій каналізації* – головні й районні каналізаційні колектори;
 - *вулична й внутрішньоквартальна магістральна мережа*, мережа дворової каналізації, оглядові й контрольні колодязі, зливоприймачі, сніготопки, вентиляційні тумби, перепадні колодязі, швидкостоки і та ін.
- Інвентаризацію зазначеної вище мережі й споруд провадять в межах вулиці, проїзду, майдану або забудованого кварталу. При цьому будинкові водопровідні введення, що йдуть від магістралі до водоміра або головного вентиля, ураховують в межах проїздів. При відсутності водоміру або головного вентиля в межах проїздів, ураховують частину будинкового введення від магістралі до лінії забудови кварталу, інша розводяща мережа

водопроводу враховується у кварталі. Каналізаційні випуски, що йдуть від контрольних колодязів до магістральної мережі, враховують в межах проїздів, а всю внутрішньодворову мережу від будинків до контрольних колодязів враховують у кварталі. Інвентаризації підлягає також магістральна мережа водопроводу й каналізації, що проходять у технічних підпіллях будинків і колекторних тунелях. Виконання робіт з інвентаризації водопровідної і каналізаційної мережі виконують міські й міжміські бюро технічної інвентаризації. Кожне бюро технічної інвентаризації перед початком робіт з інвентаризації водопровідної і каналізаційної мережі зобов'язане:

- разом з організаціями, що експлуатують ці мережі, встановити обсяги робіт, строки й черговість їхнього виконання;
- встановити наявність геодезичних, проектних, інших матеріалів, які можуть бути використані під час технічної інвентаризації мережі та одержати їх у встановленому порядку у відповідних організацій;
- підібрати потрібних фахівців, скласти бригади й ознайомити їх з технічними умовами провадження робіт.

Весь комплекс робіт з інвентаризації водопровідно-каналізаційної мережі має складатися з наступних етапів:

- підготовчі роботи – заключення договорів із замовниками (із вказівкою об'єктів, що підлягають інвентаризації, строків і черговості виконання робіт), складання плану проведення робіт, доведення його до бригади й окремих виконавців, забезпечення необхідними матеріалами й інструментами;__
- польові роботи – рекогносцировка разом із представником організації, що експлуатує мережі, обстеження їх, зйомка мережі і споруд на них з нівелюванням кришок люків оглядових колодязів і лотків;
- камеральні роботи – накладка мереж водопроводу й каналізації на інвентарні плани міських вулиць, проїздів, міських майданів, забудованих кварталів, парків і скверів;
- складання креслень нестандартних оглядових колодязів;
- креслення схем розташування арматури оглядових колодязів;
- обробка матеріалів нівелювання;
- складання подовжніх профілів каналізаційної мережі;
- оцінка об'єктів;
- заповнення відомості обліку;
- складання статистичних карток і зведень.

Всі польові й камеральні роботи підлягають обов'язковому контролю й перевірці. При перевірці виконання камеральних робіт необхідно зіставити накладку на план мережі з абрисами, встановити точність накладки, застосування цінників і заповнення отриманими даними відомості обліку. За

результатами контролю складають акт перевірки робіт із вказівкою недоліків, що вимагають виправлення. Акт підшивають в справу. Облік споруд проводять з натури з використанням матеріалів, що наявні в управліннях головного архітектора міст, організацій, що експлуатують водопровідну й каналізаційну мережу, матеріалів бюро технічної інвентаризації.

Оригінали інвентаризаційних матеріалів на кожен об'єкт складаються в одному екземплярі, з якого надалі знімають копії, що передбачені договором. Оригінал мусять зберігати в бюро технічної інвентаризації,

а

зняті з них копії – передають замовникові у встановленому порядку.

За результатами проведення інвентаризації мережі водопроводу, фекальної й зливової каналізації складають наступні документи:

- схематичний план міських вулиць, доріг і площ за масштабом 1:500 з нанесенням на нього мережі водопроводу, фекальної й зливової каналізації, а також усіх споруд, що розташовані на мережі цієї системи, із вказівкою довжини мережі між оглядовими колодязями й діаметра всіх минаючих через колодязі трубопроводів. На перехрестя вулиць, що мають складну систему підземних комунікацій, складають креслення за масштабом 1:200 з нанесенням на цей план (крім водопровідних і каналізаційних мереж) також теплофікаційної і газифікаційної мережі;

- схематичний план кварталів за масштабом 1:500 з нанесенням на нього всієї магістральної і розвідної мережі водопроводу й каналізації. На цьому плані всі введення й випуски до вуличної мережі мають бути зображені до фасадної лінії кварталу, на окремі вузли фекальної або зливової каналізації, об'єднані загальними випусками, складаються спеціальні схематичні плани з нанесенням на них усіх колодязів, покажчиком довжини й діаметра труб, що проходять і примикають до проїздів, а також інших елементів ситуації місцевості, необхідних для визначення планового місця розташування мереж;

- плани й поздовжні розрізи складаються на нестандартні оглядові колодязі водопроводу й каналізації. Плани й поперечні розрізи характерних перетинів складають на колектори, в яких прокладають підземні комунікації. Поперечні розрізи складають також на колектори зливової каналізації у всіх випадках, коли форма їх відрізняється від круглої. На споруди, які можуть зустрітися на магістральній мережі (фільтри, відстійники, водобійні колодязі і та ін.), у прийнятних масштабах складаються відповідні креслення – плани, розрізи (поздовжні й поперечні);

- відомості вартісного обліку на водопровідну й каналізаційну мережу за встановленою формою.

Польові роботи з обстеження підземної мережі виконують у присутності фахівця, якого відрядила організація, що експлуатує мережу.

При підготовці до польових робіт підбирають такі матеріали:

- загальну схему підземної мережі;
- робочі креслення підземної прокладки мережі, яку інвентаризують або

- проектні креслення прокладок цієї мережі;
- матеріали щодо вимірів підземної мережі у шурфах і траншеях; матеріали з інвентаризації підземних мереж;
- робочі креслення відомчих і заводських прокладок мережі на проїздах, що примикають до міської мережі, а також підземних прокладок, що обслуговують промислові площадки;
- картки технічного обліку з видачі дозволів і погоджень на прокладку нової підземної мережі;
- список найближчих міських реперів з адресами їхнього місцезнаходження й абсолютними або відносними (в єдиній міській системі) оцінками.

Зазначені матеріали отримують в організаціях, які експлуатують підземну мережу, у відомствах і заводууправліннях, а також у міських архівах або управліннях головного архітектора. Важливою складовою роботи з інвентаризації є точна фіксація параметрів оглядових колодязів, оскільки їх розташування є індикатором конфігурації місцезнаходження водопровідної й каналізаційної мережі. Визначення в натурі закритих або завалених колодязів провадять за покажчиками (маркерами), які прибиті до стін будинків або стовпів. Нумерацію колодязів кожної мережі провадять окремо, починаючи з першого номера від початку вулиці до її кінця. Початок вулиці визначають початком нумерації домоволодінь. Колодязі, що перебувають на перехрестях, нумерують подвійними номерами, що складаються з порядкових номерів кожного проїзду. Причому, в чисельнику пишуть номери, які надають колодязям інвентаризуючої вулиці: у знаменнику – номери тих же колодязів, які їм були надані на вулиці, де інвентаризація була проведена раніше. Колодязям, пропущеним під час зйомки й виявленим при контролі, надають номери найближчих колодязів з літерами «а», «б» і т.д. Нумерація колодязів, розташованих усередині кварталів, провадять за кожним домоволодінням самостійно. При наявності раніше встановленої нумерації колодязів, нумерацію при проведенні технічного обліку приймають колишню й внесення до неї змін провадять разом з підприємством ВКГ. Розташування колодязів на проїзді й усередині кварталу визначають прив'язками до постійних точок проїздів і кварталів, зарубками від трьох найближчих постійних точок до геометричного центра кришки колодязя. Для визначення основних параметрів колодязя провадяться наступні виміри:

- у круглих колодязях – діаметра й глибини;
- у прямокутних – глибини, довжини й ширини.

До завдання обстеження й нівелювання водопровідних колодязів входить:

- визначення матеріалу колодязя, його внутрішніх розмірів і призначення (пожежний гідрант, вантуз, засувка створна або на введенні в будинок);
- визначення діаметра труб;
- одержання даних щодо глибини (дна) колодязя, верху труби, кришки

- колодязя й дорожнього покриття біля колодязя;
- за наявності в колодязі інших підземних споруд, визначити їхнє призначення й габарити, вертикальні оцінки й положення осі спорудження щодо центру кришки колодязя.

Беручи до уваги, що термін служби споруди залежать від умов експлуатації, якості матеріалів і будівельних робіт, дані таблиці варто використати як орієнтовні. В основному при визначенні відсотка зношування споруди необхідно керуватися ретельним зовнішнім оглядом всіх конструкцій і всієї споруди, а також ознаками, викладеними вище.

Таблиця 4.1 – Терміни служби підземних мереж

Мережа й матеріали	Під бруківкою		Під асфальтобетонним покриттям	
	середній термін служби, років	щорічне зношування, %	середній термін служби, років	щорічне зношування, %
Каналізаційна мережа (колектори й вулична мережа з колодязями й арматурою):				
- керамічні	31	3,2	29	3,5
- залізобетонні й бетонні	28	3,6	25	4
- азбоцементні	21	4,8	19	5,3
Мережа водопроводу з колодязями, колонками, гідрантами та іншим устаткуванням (включаючи водоводи):				
- азбоцементні	17	5,8	16	6,4
- сталеві . . .	24	4,1	22	4,5
- чавунні . . .	43	2,3	40	2,5

3. Проведення оцінки майна є обов'язковим у випадках:

- створення комунального підприємства на базі державного майна або майна, що є у комунальній власності;
- реорганізації, банкрутства, ліквідації комунального підприємства та підприємства з державною (комунальною) часткою майна;
- виділення або визначення частки майна у спільному майні, в якому є державна частка або частка комунального майна;
- приватизації й іншого відчуження у випадках оренди, обміну, страхування державного майна та майна, що є у комунальній власності, а також повернення цього майна на підставі рішення суду;
- переоцінки основних фондів для потреб бухгалтерського обліку.

Проведення незалежної оцінки майна є обов'язковим у випадках застави комунального майна, відчуження останнього способами, що не передбачають конкуренцію покупців у процесі продажу, або у разі продажу одному покупцю, визначення збитків або розміру відшкодування, під час вирішення спорів або за згодою сторін.

Під час оцінки майна, яку здійснюють органи державної влади, в тому числі – Фонд державного майна України та органи місцевого самоврядування, встановлюють певні обмеження, зокрема не може поєдбачатися:

- виключне право її проведення органами державної влади та органами місцевого самоврядування або оцінювачами, які працюють в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, за винятком випадків, що передбачені чинним законодавством;
- будь-яка форма виключного права на проведення оцінки майна суб'єктами оціночної діяльності, які створені зазначеними органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Експертну оцінку майна проводять на підставі договору між суб'єктом оціночної діяльності (ріелторськими фірмами, які мають відповідну ліцензію Фонду державного майна), суб'єктом господарювання (підприємствами волопостачання і водовідведення) та замовником оцінки (виконавчими органами місцевих рад).

Вагомою умовою договору на проведення оцінки майна є:

- зазначення майна, що підлягає оцінці;
- мета, з якою проводять оцінку;
- вид вартості майна, що підлягає визначенню;
- дата оцінки;
- строк виконання робіт з оцінки майна;
- розмір і порядок оплати робіт;
- права та обов'язки сторін договору;
- умови забезпечення конфіденційності результатів оцінки, інформації, використаної під час її виконання;
- відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору;
- порядок вирішення спорів, які можуть виникнути під час проведення оцінки та прийняття замовником її результатів.

Чисту вартість (*ЧВ*) цілісного майнового комплексу підприємства визначають за формулою:

$$ЧВ = (H + O + M) - (B + Д + П),$$

де *H* – вартість необоротних активів;

O – вартість оборотних активів;

M – вартість витрат майбутніх періодів;

B – вартість забезпечень наступних витрат і платежів;

Д – вартість довгострокових зобов'язань;

П – вартість поточних зобов'язань.

Для визначення розміру статутного фонду відкритого акціонерного товариства у сфері житлово-комунального господарства чиста вартість цілісного майнового комплексу зменшується на вартість державного житлового фонду, який значиться на балансі житлово-експлуатаційної організації.

Розмір статутного фонду відкритого акціонерного товариства, що

створюється на базі майна комунального підприємства ($C\Phi_{\text{дн}}$), визначають за формулою:

$$C\Phi_{\text{дн}} = ЧВ - ЖФ - НП - ІМ,$$

де $ЧВ$ – чиста вартість цілісного майнового комплексу;

$ЖФ$ – вартість державного житлового фонду;

$НП$ – вартість об'єктів, що не підлягають приватизації;

$ІМ$ – вартість іншого майна, щодо якого комісією з приватизації приймають рішення щодо його вилучення з чистої вартості цілісного майнового комплексу.

Розмір статутного фонду відкритого акціонерного товариства, що створюється в процесі приватизації на базі комунального майна, переданого в оренду або лізінг, та майна орендаря ($C\Phi_{\text{ор}}$), визначають за формулою:

$$C\Phi_{\text{ор}} = Ч_{\text{д}} + Ч_{\text{ор}},$$

де $Ч_{\text{д}}$ – вартість державної частки в статутному фонді товариства;

$Ч_{\text{ор}}$ – вартість частки орендаря в статутному фонді товариства.

При цьому, величину $Ч_{\text{д}}$ визначають за формулою:

$$Ч_{\text{д}} = Н + ВО + АМ + Р,$$

де $Н$ – вартість необоротних активів, що належать державі, в тому числі вартість необоротних активів, що придбані під час оренди за рахунок амортизаційних відрахувань, нарахованих на орендовані необоротні активи (якщо інше не передбачено договором оренди) та коштів від реалізації орендованих необоротних активів, а також за рахунок коштів державного цільового фінансування та державних цільових надходжень;

$ВО$ – оціночна вартість оборотних активів, що здані в оренду;

$АМ$ – амортизаційні відрахування, які нараховані на орендовані необоротні активи та не використані на дату оцінки;

$Р$ – залишок коштів від реалізації орендованих необоротних активів та залишок коштів державного цільового фінансування і державних цільових надходжень.

При визначенні вартості частки комунального майна в статутному фонді відкритого акціонерного товариства враховують передбачений умовами договору оренди порядок використання амортизаційних відрахувань на орендовані необоротні активи.

Вартість частки орендаря ($Ч_{\text{ор}}$) визначають за формулою:

$$Ч_{\text{ор}} = ЧВ - Ч_{\text{д}}.$$

Оціночну вартість оборотних активів визначають за показниками балансу, який був складений під час передачі цих активів в оренду, шляхом індексації чистої вартості оборотних активів за формулою:

$$ВО = (З_3 + \Phi_a - K_p) \cdot K_i,$$

де $З_3$ – вартість запасів і затрат, включених до валюти балансу;

Φ_a – вартість фінансових активів (інші позаоборотні активи, грошові кошти, розрахунки та інші активи);

K_p – кредиторська заборгованість (довгострокові пасиви, розрахунки та

інші короткострокові пасиви, резерви майбутніх витрат і платежів);

K_i – коефіцієнт індексації вартості оборотних засобів, що здані в оренду залежно від дати укладення договору оренди.

У разі, коли кредиторська заборгованість перевищує суму вартості запасів і затрат та фінансових активів, що здані в оренду, значення показника ВО дорівнює нулю.

У разі виявлення комісією з приватизації фактів незаконно здійснених за час оренди операцій стосовно списання орендованого майна, передачі його в суборенду, відчуження, тощо компенсація орендарем вартості такого майна здійснюється відповідно до законодавства.

Питання для самоконтролю

1. Яким чином класифікують ремонти за масштабністю?
2. З якою метою проводять поточний та капітальний ремонт?
3. В яких випадках проводиться оцінка майна підприємства?
4. Які обмеження встановлюють під час оцінки майна?
5. Як визначити розмір статутного фонду відкритого акціонерного товариства?

Список використаної літератури

1. Агаджанов Г.К. Економіка водопровідно-каналізаційних підприємств : підручник. Харків : ХНАМГ, 2010, 392 с.

URL:

<https://eprints.kname.edu.ua/17439/1/%D0%90%D0%B3%D0%B0%D0%B4%D0%B6%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2.pdf>.

2. Бандурка О.М., Ковальов Є.В., Садиков М.А., Маковоз О.С. Економіка підприємства : навчальний посібник Харків : ХНУВС. 2017. 192.

URL:

http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/1178/Ekonomika%20pidpriemstva_navchalnyi%20posibnyk_OM%20Bandurka_YeV%20Kovalov_MASadykov_OS%20Makovoz_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

3. Добровольська О.Г., Світлична В.Б. Організація та планування водопровідно-каналізаційного господарства: навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 200 с.

4. Димченко О. В Житлово-комунальне господарство в реформаційному процесі: аналіз, проектування, управління : монографія. Харків : ХНАМГ, 2009. – 356 с.

URL : <https://ktpu.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/02/Dimchenko-O.V.-ZHITLOVO-KOMUNALNE-GOSPODARSTVO-V-REFORMATSIJNOMU-PROTSESI.pdf>.

5.Калініченко О. В., Плотник О. Д. Економіка підприємства. Практикум : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 600 с.

URL:<http://www.economics.in.ua/2017/08/2012-600.html>.

6.Калініченко О. В., Плотник О. Д. Макроекономіка. Практикум : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 656 с.

URL: <http://www.economics.in.ua/2017/09/2010-656.html>.